

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684

71. Affectans privilegium exemptionis an illo gaudere debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Hinc libellus, statutum, lex privilegium referens certitudinaliter aliam dispositionem non requirit illius apparentiam *Fel. d. n. 10 ubi allegat. Bal. Bar. & alia exempla textus ad litteram c. Abbate §. contra de verb. signif. ubi DD.* Aliquando vero fit relatio super eo de quo in privilegio aut dispositione per se aut clare non constat & tunc privilegium non valet, nisi illa relatio declaretur per illud ad quod fit relatio *l. si fit §. 1. ubi Barth. Dyn. & DD. ff. de leg. 1. l. legavit ff. de liber. legati ubi dicitur si concedo quicquid juris habeo in tali loco si non apparet quid juris ibi habeam nihil videtur concessum. Hinc confitens prout in tali instrumento de quo non apparet nihil videtur confiteri *Fel. d. num. 10. & 13. & ut inquit Abbas in cap. inter dilectos col. 8. de fide instr. ubi DD. & Fel. d. n. 13. & 14. & concessio facta admittat alterius privilegii, non subsistit eo non apparente vel data invaliditate ejus ad quod fit relatio. Secus autem si fieret specifica & certa mentio ejus ad quod fit relatio ab habente potestatem de novo concedendi *Abb. c. examinata de confirmat. utili vel inutili Fel. d. c. ex part. n. 14. vers. secus si sit DD. Auth. si quis in aliquo C. de edendo.***

Item nili relatio fieret ex certa scientia Principis bene informati, tunc enim declarationes relativæ interpretationem non admittunt conditionalem sed casualem, *de cap. examinato ubi Abb. & DD. & d. cap. quoniam Abbas ubi Imola col. 8. Fel. d. n. 10. tex. cap. Abbate §. contra de verb. sig. ubi DD. cap. penult. ubi Abb. n. 5. de confir. utili vel inutili Dominus VVamefius cons. 64. n. 2.* Inducitque præsumptionem clausulæ plenitudinis potestatis, & effectum derogationis omnium quæ in contrarium militent *Gail. lib. 2. obs. 36. n. 14.*

QVÆSTIO LXXI.

Affectans privilegium exemptionis an illo gaudere debeat.

SUMMARIUM.

1. Stulta est questio qua caret ratione dubitandi.
2. Affectans privilegium gaudere illo non debet.
3. Preventio judicij procurata non juvat.
4. Appellare non licet à facto procurato.
5. Procurans commissionem causa est suspectus.
6. Legatio procurata caret sui privilegio.
7. Item affectans tres tutelas.
8. Item absentia affectata.
10. Generalis remissio non prodest præscienti.
11. Prodigens spe cessionis non juvabitur.
12. Percutiens clericum ut occasionem peregrinandi habeat pro absolutione frustrabitur sua spe.
13. Inimicitie affectata nihil obsunt.
14. Privilegia officialium non extenduntur ad

- ad affectantes officia.
- 15. Procurans ne citatio ad eum perveniat, habetur pro citato.
 - 17. Titulus procuratus non prodest.
 - 18. Electio procurata est nulla.
 - 19. Vocato delegato ad superiorem negotium non suspenditur si pars id procuravit.
 - 20. Procurans evocari non excusatur.
 - 21. Negligentia procurata non operatur devolutionem.
 - 22. Fideiussor pro aufugiente.
 - 25. Iudicem quem impetravi, recusare non possum.
 - 26. Depositio unius officij ut aliud assequatur, non prodest.
 - 27. Procurans ut in famulitium assumatur non iuvabitur.

Titula & inanis questio (inquit Celsus) l. domitius ff. de testam. quæ non habet rationem dubitandi.

Itaque ut temeritas propositæ questionis evitetur, dubitationem movet regula generalis, affectatæ tem privilegium, aut quidvis aliud, gaudere non posse privilegio, seu beneficio rei quam procuravit, seu affectavit, quam regulam Iason & plerique alii non paucis exemplis illustrarunt, Iason. l. si ve. off. qui satid. cogant. l. 2. §. fin. ff. si quis cautionibus Paris de Syndicatu, ubi de affectante officium Nicellus in contor. l. glossarum concordia 6. numer. 104. Fallentia 63 Fel. fin. cap. num. 3. & seq. usque ad finem de testibus E quibus pauca hæc in praxi frequentia delibabimus.

Delinquens iurare se non poterit præventionem si procuraverit se præveniri & accusari, Bald. in l. si servus plurium l. si quos ubi Ang. & DD. ff. de leg. 1. Clem. 2. §. illis ubi glo. in verb. procuraverunt de penis Farinacius in pract. Crim. lib. 1. q. 7. n. 6.

Appellare nemo potest ab eo quod ipse fecit, aut fieri procuravit Nicellus d. fallentia 63. Ang. conf. 203. per l. a sententia ff. de appellat.

Procurans sibi causam committi, recusari potest ut suspectus Archid. cap. si contrarium de officio deleg. in 6. Fel. d. c. fin. n. 4.

Legatio procurata nulla habet privilegia legationum, seu legatis concessa, Barth. l. si servus communis §. quod damno ff. de furtis Barbatia conf. 56. Nicell. d. n. 104. v. infra n. 9.

Affectans tres tutelas non excusatur l. spadonem §. sur ff. de excusat. tut. l. 1. & 2. C. 6 de his

- 28. Item assumens clericatum in fraudem fori.
- 29. Item conveniens ut reconveniat eoram eodem iudice.
- 30. Occasione affectati & captati lucri renuncians Societati tenebitur illud lucrum communicare.
- 31. Affectans exemptionem, gaudebit exemptione.
- 32. Circumstantia spei immunitatis non excludit affectante a participatione legis.
- 33. Clerici delinquentes spe immunitatis gaudent suo privilegio.
- 34. Peccans spe veniæ consequenda, per Bullam concedendam absolvi debet.
- 35. Idque nisi expresse, ni privilegio aliter disponatur.

OK
 LXXI
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35

- 8 de his qui sponte civilia munera l. ex sententia ff. de test. tur. l. uxori §. 1. ff. de falsi. Ab-
sentia affectata non iuvat. l. 2. ff. si quis cautionibus..
- 9 Legatio affectata non habet privilegia legatorum l. & qui data ff. ex quib. causi
maiores l. pen. C. quomodo & quando iudex v. supra n. 6.
- 10 Generalis remissio commissorum tempore Belli non prodest eis qui præcebeant
futuram remissionem Bald. l. 1. §. hac actio ff. si quis test. lib. esse iustus ut Barb.
- 11 Prodigens bona spe cessionis bonorū cedere nō poterit Angel. si quis ff. de cess. bon.
- 12 Percutiens clericum ut pro absolutione vadat Romam, ire non poterit cap. ve-
latur de sent. excom.
- 13 Percutiens testem ut ejus testimonium reculare possit prætextu inimicitiae, nihil
ei proderit Barb. l. 1. §. cum quis ff. de quest. Bald. Auth. si dicatur col. pen. C. de testibus in
l. sed & si quis ff. si quis cautionibus l. 2. §. sed si agant ubi bonus tex. ff. de re iudic. Rom. l.
facere col. 2. ff. sol. matr.
- 14 Privilegia data officialibus, non obtinent in procuracionibus officia Barb. Luni-
versi C. de legat. lib. 10. Romanus l. si vero fallent. §. 6. ff. solut. matr. ubi vide.
- 15 Procurans nescire citationem habetur pro sciente & citato Clem. 1. de iudic.
- 16 Ignorantia enim affectata æquipollet sententiae glo. c. 2. in verb. affectata de tempo-
ribus ord. in 6 glo. 1. cap. ad falsariorum de crim. falsi late Gaill lib. 6 obs. 48. per tot. sig-
nanter num. 18.
- 17 Titulus procuratus seu affectatus, non prodest ad finem aliquem expellendi
Bart. l. siue autem §. si duobus ff. de publiciana.
- 18 Electio religiosi procurata est nulla cap. si religiosus de elect. in 6.
- 19 Vocato delegato à superiori negotium non suspenditur si pars id procuravit r.
pastoralis §. fin. de offic. deleg.
- 20 Is cui superior scripsit ut eum expectaret, si procuravit vocari à generali ordinis
non excusatur Fed. conf. 3. Abb. ca. proposuisti col. pen. de foro compet.
- 21 Si Episcopus causa sit, aut procuret negligentiam Canonicorum, potestas non
devolvitur ad eum jure devoluto Innoc. in c. irrefragabili in media glo. maioris de of-
fic. ord. tex. cap. postulatus de concess. prebend.
- 22 Fideiubens pro eo qui postea aufugit, si curaverit eum banniri, ut excusetur ab eo
præsentando non ei proderit Barb. l. si vero in pr. ff. qui satisfac. cog. Cui tamen subiliter
adversatur ibidem Fulgosius.
- 23 Commoditas data monacho capienti medicinam non habet locum in eo qui
volens sine necessitate eam capit. Io. Andri. in cap. ad monasterium super verb. medicina.
de statu Monach.
- 24 Si aliqui habentes privilegium non solvendi quartam de legatis factis pro emen-
dis equis, & procurant ut relinquuntur, ex illa causa tenentur solvere quartam e. in
nostro ubi glo. ver. dolo de Sepult.

Judicem à se vel à procuratore suo impetratum non potest quis recusare c. offera 2 f
 tur 3 q 3. cum olim de causa poss. & propr. c. olim & 2. de offic. de leg. nec etiam appellare
 propter iniquitatem personæ cap. super questionem §. verum de offic. deleg. Nicell. d.
 numer. 104.

Statutum disponens quod Scabinus non possit esse consul, si deponat officium 26
 ut esse possit, hæc affectatio & procuratio reddet eum incapacem Barth. l. 2. per illum
 rex. C. de primicerio li. 12 Barth. d. l. universi Rom. d. fall. 36.

Procurans in fraudem jurisdictionis ut assumatur in familiam exemptorum, pri- 27
 vilegio familiaris seu exemptionis gaudere non poterit glo. Marg. in cap. licet de pri-
 vilegiis in 6. dixi supra lib. 1. q. 30.

Assumens clericatum in fraudem fori seu delicti commissi, privilegio clericali fo- 28
 ri gaudere non poterit Bart. l. 1. n. 3. vers. aut fecit se clericum ubi Dyn. ff. de penis.
 Conveniens aliquem coram iudice, ut coram eodem reconveniri possit, detecta 29
 fraude cessabit reconventio, dixi supra lib. 2. q. 29. n. 14.

Qui occasione affectati & captati lucri, Societati renuntiat Societati lucrum il- 30
 lud affectatum communicare tenebitur Mudeus in l. actione §. diximus n. 3. ff. pro so-
 cio sol. 17. regulariter enim affectata & captata non ita profunt ut ultro obvenia-
 tia Mudeus d. num. 3.

Et quidem hæ rationes quas exemplatim attulimus, occasionem dubitandi præ- 31
 buerunt, quibus tamen non obstantibus cum Navarro tract. de iubileo & indulgenti-
 is notab. 34. num. 6. vers. tertia questio. censuimus, affectantem privilegium exemptione
 gaudere.

Ratio est, quia circumstantia spei immunitatis, non excludit affectantem aut de- 32
 linquentem à participatione legis dispositionis, aut privilegii eam concedentis, Na-
 varr. loco citato.

Hinc clerici & alij exempti à jurisdictione laica, committentes crimina spe im- 33
 munitatis integræ aut partialis concessæ per c. si quis suadente 17. q. 4. c. 2. c. si dili-
 genti de foro compet. non amittunt exemptionem, sed quotidiana experientia eos
 gaudere exemptione animadvertimus, quod etiam in regularibus exemptis qui spe
 veniæ delinquant responsum est, Navarro d. n. 6. vers. tertio.

Et generaliter traditum est, peccantem spe veniæ consequendæ per Bullam con- 34
 cessam vel concedendam, posse nihilominus virtute illius absolvi, nisi in Bulla ex-
 presse contrarium statuatur Navar. conf. 36. num. de sent. excommu. par. 2.

Quod tamen limitandum est, si in privilegio exemptionis exprimat quod 35
 spe exemptionis peccantes ea gaudere non debeant, quemadmodum apud eundem
 Navarrum notatum est, d. n. 6. vers. tertio, quia in fine Martin. Ledesinius n. 2. 4. q. 2. 5.

113.

164 2

QVAB-